

รายงานการศึกษาทางวิชาการด้านป่าชุมชน

เรื่อง

การศึกษาด้านนโยบายและกฎหมายป่าชุมชน

(กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการจัดการป่าชุมชน)

กรณีศึกษา: ป่าชุมชนโคกหนองตะครอง ตำบลหนองขमार อำเภอคูเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์

Policy and Community Forest Law

(Community Rule Order Comment and Public Participation on
Community Forest Management)

: A Case Study of Nong Khaman Community Forest , Tambol Nong
Khaman , Amphoe Khu Mueang , Burirum Province.

โดย

นายบุญธรรม บริสุทธิ

Boontam Borisoot

สำนักงานป่าไม้จังหวัดบุรีรัมย์ กรมป่าไม้

ประจำปีงบประมาณ 2546

บทคัดย่อ

การศึกษาด้านนโยบายและกฎหมายป่าชุมชน ศึกษาเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษาป่าชุมชนโคกหนองตะครอง ตำบลหนองขमार อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติความเป็นมาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่นำมาใช้ในการจัดการป่าชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน รวมถึงศึกษาถึงแนวทางในการจัดการป่าชุมชนในอนาคต โดยการรวบรวมข้อมูลชุดปฐมภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิจากการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

ผลการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 47 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นหรือตั้งถิ่นฐานมานานกว่า 30 ปี มีอาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรมเป็นหลัก มีรายได้เฉลี่ยต่อปีประมาณ 25,755 บาท ราษฎรส่วนมากไม่มีตำแหน่งในการจัดการป่าชุมชน ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ที่เป็นตัวเงินจากป่าชุมชน การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนเป็นเพียงเก็บหาของป่า เช่น เห็ด กินได้ พืชอาหาร ไข่มดแดง เป็นต้น มีแนวคิดที่จะจัดการป่าชุมชนให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต รวมทั้งต้องการให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านป่าชุมชน กล้าไม้ และเครื่องหมายแนวเขตป่าชุมชน เป็นต้น

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนของชุมชนตำบลหนองขमार พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ยเท่ากับ 38.47 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน ได้แก่ เพศ ตำแหน่งทางสังคม การรวมกลุ่มพัฒนาท้องถิ่น การพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ตำแหน่งในการจัดการป่าชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่มป่าชุมชน ส่วน อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้ของครัวเรือนไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน

คำหลัก : นโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ความคิดเห็น การมีส่วนร่วม